

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1054), zwane dalej „rozporządzeniem”, stanowi wykonanie upoważnienia z art. 34a ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291), zwanej dalej „ustawą o poręczeniach i gwarancjach”.

Zgodnie z ww. przepisem ustawy o poręczeniach i gwarancjach minister właściwy do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki oraz tryb udzielania pomocy *de minimis*, w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, w formie poręczeń lub gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego, zwanego dalej „BGK”, uwzględniając konieczność realizacji celów określonych w ww. programach oraz efektywnego i skutecznego wykorzystania pomocy *de minimis*, a także zapewnienia przejrzystości jej udzielania i zgodności z rynkiem wewnętrznym.

Stosownie do art. 34a ust. 1 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, BGK może udzielać, we własnym imieniu i na własny rachunek, m. in. gwarancji w ramach ww. rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych, obejmujących w szczególności projekty:

- 1) realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488),
  - 2) infrastrukturalne,
  - 3) związane z rozwojem sektora mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, zwanych dalej „MŚP”,
  - 4) z zakresu ochrony środowiska,
  - 5) w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,
  - 6) z zakresu ochrony zdrowia
- w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Gwarancje te mogą stanowić pomoc *de minimis* (art. 34a ust. 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach).

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2153, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o BGK”, w art. 4 pkt 1 stanowi, że do podstawowych celów działalności BGK, w zakresie określonym ustawą o BGK oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych, w tym poręczeniowo-gwarancyjnych, oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących m. in. projekty realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

W art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o BGK wskazano ponadto, że do zadań BGK należy prowadzenie, bezpośrednio lub pośrednio, działalności gwarancyjnej lub poręczeniowej w ramach realizacji rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych lub w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach, w szczególności dla sektora MŚP.

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach w art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a stanowi, że ilekroć w ustawie o poręczeniach i gwarancjach jest mowa o gwarancjach udzielanych przez BGK należy przez to

rozumieć gwarancje, m. in. spłaty kredytów, udzielane w ramach rządowych programów poręczeniowo-gwarancyjnych.

Rządowym programem poręczeniowo-gwarancyjnym określającym zasady udzielania ww. gwarancji BGK jest program pn. „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Określono w nim m. in. katalog instrumentów poręczeniowo-gwarancyjnych pozostających w dyspozycji BGK.

Jak wskazano powyżej, rządowe programy poręczeniowo-gwarancyjne obejmują w szczególności projekty realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, a takim projektem był fundusz gwarancyjny wykorzystujący środki „Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020”, zwanego dalej „POIR”, zwany dalej „FG POIR”.

W POIR, w III osi priorytetowej, w priorytecie inwestycyjnym 3c, w ramach celu szczegółowego 4, przewidziano utworzenie funduszu gwarancyjnego wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw (tj. FG POIR), dla którego BGK pełni funkcję instytucjonalną.

Działaniem umożliwiającym udzielanie przez BGK pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w formie gwarancji lub poręczeń jest przygotowanie programu pomocowego.

Zgodnie z art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702), zwanej dalej „ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej”, ilekroć jest w niej mowa o programie pomocowym, należy przez to rozumieć akt normatywny spełniający przesłanki, o których mowa w art. 1 lit. d rozporządzenia Rady (UE) nr 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015, str. 9). Program pomocowy powinien mieć zatem formę wskazanego w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) aktu normatywnego.

Rozporządzenie stanowi program pomocowy przewidujący udzielanie pomocy *de minimis*, której nie dotyczy obowiązek notyfikacji Komisji Europejskiej. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* podlega wyłącznie zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki oraz tryb udzielania pomocy *de minimis* w formie gwarancji BGK, w ramach rządowego programu poręczeniowo-gwarancyjnego, o którym mowa w art. 34a ust. 1 pkt 1 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, w zakresie POIR.

Pomoc *de minimis*, o której mowa w rozporządzeniu, jest udzielana MŚP w formie udzielanej przez BGK gwarancji spłaty kredytu przeznaczonego na finansowanie rozwoju działalności gospodarczej innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym wdrażania wyników prac badawczo-rozwojowych, jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013”.

Pomoc *de minimis*, stosownie do treści § 8 rozporządzenia, może być aktualnie udzielana do dnia 30 czerwca 2024 r., czyli do końca sześciomiesięcznego okresu następującego po upływie okresu obowiązywania rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013.

W ramach FG POIR brak jest już możliwości udzielania nowych gwarancji z uwagi na zakończenie okresu kwalifikowalności. Istnieje możliwość wydłużenia okresu gwarancji już udzielonych (do maksymalnego okresu wskazanego w umowach pomiędzy BGK a bankami

kredytodawcami), jednak zmiana taka, stosownie do brzmienia ww. § 8 rozporządzenia, może być dokonana jedynie do dnia 30 czerwca 2024 r. Potrzeba wydłużenia okresu gwarancji już udzielonych, do wskazanego powyżej maksymalnego okresu gwarancji, może zaistnieć jednak i po ww. dacie, co przy aktualnym brzmieniu rozporządzenia nie byłoby możliwe do zrealizowania.

Wydłużenie okresu gwarancji wpływa na wartość udzielanej MŚP pomocy *de minimis*. Taka zmiana powinna być zatem traktowana jako przyznanie nowej pomocy *de minimis* i podlegać ocenie pod kątem spełnienia wszystkich warunków jej dopuszczalności na podstawie przepisów unijnych obowiązujących na dzień udzielenia nowej pomocy *de minimis*.

Wydłużenie okresu gwarancji może być korzystne nie tylko dla MŚP, których zobowiązania są objęte gwarancją, ale również dla samego gwaranta (tj. BGK), który minimalizuje w ten sposób ryzyko wypłaty z gwarancji, a nawet Skarbu Państwa (zmniejsza się ryzyko ewentualnego, choć mało prawdopodobnego skutku w postaci przekazywania środków budżetowych na pokrycie wypłat z tytułu gwarancji przekraczających poziom wynikający z ustalonych w trybie analiz *ex ante* współczynników ryzyka).

Biorąc pod uwagę powyższe, w celu umożliwienia wydłużenia udzielonych przez BGK gwarancji także po dniu 30 czerwca 2024 r., konieczna jest nowelizacja rozporządzenia polegająca na dostosowaniu jego brzmienia do warunków udzielania pomocy *de minimis* wskazanych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023), zwanym dalej „rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2023/2831”, które zastąpiło rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013.

W § 1 projektu rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020, zwanego dalej „rozporządzeniem zmieniającym”, wskazano zmiany przewidziane do wprowadzenia w rozporządzeniu.

Zgodnie z projektowanym § 1 ust. 2 rozporządzenia do pomocy *de minimis* udzielanej na podstawie rozporządzenia nie będzie się stosować przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia.....2024 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytu lub innego zobowiązania (Dz. U. .... r. poz. ....). Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia.....2024 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytu lub innego zobowiązania zastąpi rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytu lub innego zobowiązania (Dz. U. z 2024 r. poz. 374).

W projektowanym § 2 ust. 1 rozporządzenia wskazano, że pomoc *de minimis*, o której mowa w rozporządzeniu, tj. udzielana MŚP w formie gwarancji spłaty kredytu przeznaczonego na finansowanie rozwoju działalności gospodarczej innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym wdrażania wyników prac badawczo-rozwojowych, będzie udzielana przez BGK zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831.

Stosownie do projektowanego § 3 ust. 2 rozporządzenia pomoc *de minimis* będzie mogła być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis* lub pomocą *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, przyznaną w ciągu minionych trzech lat, z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty określonej w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji dla jednego przedsiębiorcy, tj. kwoty 300 000 EUR. Aktualnie § 3 ust. 2 rozporządzenia

wskazuje na limit pomocy *de minimis* wynikający z rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, tj. kwotę 200 000 EUR.

Zgodnie z projektowanym § 6 ust. 3 rozporządzenia, do wniosku o udzielenie pomocy *de minimis* dołączać się będzie zaświadczenia albo oświadczenia o pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, przyznanej w ciągu minionych trzech lat, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie. Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2023/2831 wprowadzono zmianę dotychczasowego sposobu obliczania 3-letniego okresu przy sumowaniu pomocy *de minimis*, tj. lata podatkowe (bieżący rok podatkowy + 2 poprzednie lata podatkowe) zastąpiono okresem trzech minionych lat. Zgodnie z pkt 11 preambuły rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831: „Okres 3 lat brany pod uwagę do celów niniejszego rozporządzenia należy oceniać w sposób ciągły. Dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy *de minimis* należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy *de minimis* przyznaną w ciągu minionych 3 lat.”.

Stosownie do projektowanego § 8 rozporządzenia pomoc *de minimis* może być udzielana do końca sześciomiesięcznego okresu następującego po upływie okresu obowiązywania rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831, czyli do dnia 30 czerwca 2031 r. Zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831: „Po upływie okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia wszelka pomoc *de minimis*, która spełnia warunki niniejszego rozporządzenia, może być przyznana w sposób prawomocny na okres kolejnych 6 miesięcy.”. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 stosuje się do dnia 31 grudnia 2030 r. (art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831).

Rozporządzenie zmieniające wejdzie w życie z dniem 1 maja 2024 r. (§ 2 rozporządzenia zmieniającego). Data ta ma na celu umożliwienie MŚP skorzystania, w możliwie najszybszym terminie, z wyższego limitu pomocy *de minimis* wynikającego z rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831, przy ewentualnym wydłużeniu, do maksymalnego okresu, udzielonych w ramach POIR, gwarancji. Pozwoli także na uprzednie dokonanie stosownych zmian w umowach między BGK a bankami, które udzieliły kredytów objętych ww. gwarancjami.

Od początku funkcjonowania instrumentu wsparcia BGK udzielił do końca grudnia 2023 r. 3 950 gwarancji *de minimis* w zakresie POIR na kwotę 6 602 mln zł, co umożliwiło uruchomienie akcji kredytowej na kwotę 11 208 mln zł.

Ocena przewidywanego wpływu rozporządzenia zmieniającego na MŚP, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236)

Rozporządzenie zmieniające nie ogranicza praw majątkowych, ani praw wobec administracji publicznej oraz nie nakłada obowiązków, w tym wobec administracji publicznej. Przepisy rozporządzenia zmieniającego powinny mieć pozytywny wpływ na rynek pracy w sektorze MŚP.

Rozporządzenie zmieniające ma na celu ułatwienie MŚP dostępu do finansowania działalności gospodarczej. Powinno też umożliwić utrzymanie aktywności inwestycyjnej MŚP oraz popytu ze strony MSP na instrumenty gwarancyjne oferowane przez BGK.

Rozporządzenie zmieniające jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie zmieniające nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446) rozporządzenie zmieniające nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Rozporządzenie zmieniające nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348) rozporządzenie zmieniające zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.